

SIKKERHETSDATABLAD

NIPPON MAURMIDDEL

SDS i henhold til EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), Annex II-EU

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	14.02.2013
Revisjonsdato	22.06.2015

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	NIPPON MAURMIDDEL
Artikkelnr.	44010, 44016

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Produktgruppe	Biocid. PT 18.
Kjemikaliets bruksområde	Insektmiddel – til bekjempning av maur.
Kjemikaliets kan brukes av forbrukere	Ja

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn	KREFTING & CO. AS
Postadresse	Postboks 4
Postnr.	1344
Poststed	Haslum
Land	Norge
Telefon	67 52 60 85
Telefaks	67 52 60 95
E-post	firmapost@krefting.no
Hjemmeside	http://www.krefting.no/
Org. nr.	912 447 839
Kontaktperson	Arne Karlstad

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: +47 22 59 13 00
------------	--------------------------

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Aquatic Chronic 3; H412
Stoffets/blandingens farlige egenskaper	Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

2.2. Merkingselementer

R-setninger	
Sammensetning på merkeetiketten	Spinosad 0,081 %
Faresetninger	H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Sikkerhetssetninger	P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P103 Les etiketten før bruk. P501 Innhold/beholder leveres til et godkjent avfallsmottak som farlig avfall med unntak av tomme beholdere som kan avhendes gjennom resirkulering. Kontakt lokale myndigheter for mer informasjon.
Supplerende faresetninger på etikett	EUH 208 Inneholder 1,2-Benzisotiazol-3(2H)-on . Kan gi en allergisk reaksjon.

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	PBT-/vPvB-vurdering ikke utført.
------------	----------------------------------

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Spinosad	CAS-nr.: 168316-95-8 Indeksnr.: 603-209-00-0	Aquatic Acute 1;H400 Aquatic Chronic 1;H410 M-faktor, kommentar: 10	0,081 %
1,2-Benzisotiazol-3(2H)-on	CAS-nr.: 2634-33-5 EC-nr.: 220-120-9 Indeksnr.: 613-088-00-6	Acute Tox. 4;H302 Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 Skin Sens. 1;H317 Aquatic Acute 1;H400	0,01 – 0,03 %
Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for forklaring av faresetninger (H). Inneholder bittermiddel denatoniumbenzoat.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	I tvilstilfeller bør lege kontaktes.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsøtt tøy. Vask straks huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

Svelging	Skyl munnen. Drikk 1-3 glass vann. Kontakt lege.
----------	--

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Hudkontakt: Allergiske hudreaksjoner: symptomer kan være rødhet, hevelse, blemmer og kløe. Øyekontakt: Kan virke irriterende og fremkalle rødhet og svie.
Forsinkede symptomer og virkninger	Ingen kjente.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Ingen spesiell, se avsnitt 4.1.
-------------------	---------------------------------

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slökkingsmidler

Egnede slökkingsmidler	Pulver, karbondioksid (CO ₂), vanntåke, skum.
Uegnede slökkingsmidler	Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Kjemikaliet er ikke klassifisert som brannfarlig.
Farlige forbrenningsprodukter	Kan danne giftige gasser ved forbrenning.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.
Annen informasjon	Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann. Forhindre utslipp av slukningsvann ned i avløpet.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.
---	--

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Unngå utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
--	---

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall, jfr seksjon 13.
--------------------------------------	---

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Se også avsnitt 8 og 13.
-------------------	--------------------------

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Allergikere bør ikke håndtere kjemikallet. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Bruk angitt verneutstyr, se avsnitt 8.
------------	---

Beskyttelsestiltak

Råd om generell yrkeshygiene	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask hendene etter hvert skift og før spising, røyking eller bruk av toalett. Vask tilsøtte klær før de brukes.
------------------------------	--

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Lagres kjølig, tørt og i tett lukket beholder. Må ikke oppbevares sammen med næringsmidler, drikkevarer eller dyrefôr. Oppbevar beholderen på et sikkert sted. Åpne ikke Lokkeboksen.
-------------	---

Betingelser for sikker oppbevaring

Egnet emballasje	Lagres i originalbeholder.
Råd angående samlagring	Oksidasjonsmidler. Sterke syrer. Sterke baser.
Lagringsstabilitet	Maksimal lagringstid: 2 år.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Se avsnitt 1.2. Biocid
------------------------	------------------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Annen informasjon om grenseverdier	Inneholder ingen stoffer med grenseverdi for forurensninger i arbeidsatmosfæren. Referanser (lover/forskrifter): FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier.
------------------------------------	---

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og bør velges i samarbeid med leverandøren av slikt utstyr. Det anbefalte verneutstyret og de angitte standardene er veiledende. Standarder skal være av nyeste versjon. Risikovurdering av den aktuelle arbeidsplassen/-operasjonen (faktisk risiko) kan medføre andre vernetiltak. Verneutstyrets egnethet og slitestyrke vil avhenge av bruksområde.
--	--

Andedrettsvern

Andedrettsvern	Normalt ikke nødvendig.
----------------	-------------------------

Håndvern

Håndvern	Det angitte hanskematerialet er foreslått etter en gjennomgang av enkeltstoffene i kjemikallet og kjente hanskeguider. Hansketykkelse må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.
Referanser til relevante standarder	NS-EN 374 (Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer). NS-EN 420 (Vernehansker – Generelle krav og prøvingsmetoder).
Egnede materialer	Polyvinylklorid (PVC). Nitrilgummi. Naturgummi (lateks).
Gjennomtrengningstid	Verdi: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
Tykkelsen av hanskemateriale	Verdi: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Benytt godkjente vernebriller ved risiko for sprut.
Ytterligere øyeverntiltak	Øyedusj bør være på arbeidsplassen. Enten en fast øyedusjenhet koblet til drikkevann (temperert vann ønskelig) eller en bærbar disponibel enhet (øyespyleflaske).

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern	Normale arbeidsklær.
----------------------------	----------------------

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---------------------------------	---

Annen informasjon

Annen informasjon	Nøddusj bør være tilgjengelig på arbeidsplassen. Det oppgitte verneutstyr er veiledende. Risikovurderingen (Faktisk risiko) kan føre til andre krav.
-------------------	--

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Viskøs væske
Farge	Ravfarget.
Lukt	Honning.
Luktgrense	Kommentarer: Ikke kjent.
pH	Status: I løsning Verdi: 7,5
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: Ikke kjent.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Kommentarer: Ikke kjent.
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke kjent.
Fordampningshastighet	Kommentarer: Ikke kjent.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant.
Ekspljosjonsgrense	Kommentarer: Ikke kjent.
Damptrykk	Kommentarer: Ikke kjent.
Damptetthet	Kommentarer: Ikke kjent.
Relativ tetthet	Verdi: 1,29 Temperatur: 20 °C
Løselighet i vann	Løselig.
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Selvantennelighet	Kommentarer: Ikke kjent.
Dekomponeringstemperatur	Kommentarer: Ikke kjent.
Oksiderende egenskaper	Ikke kjent.

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ingen ytterligere informasjon er tilgjengelig.
-------------	--

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Det er ingen kjent reaktivetsrisiko forbundet med dette produktet.
-------------	--

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Produktet er stabilt ved de angitte lagrings- og bruksbetingelser.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Farlig polymerisering vil ikke forekomme.
-------------------------------	---

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Høy temperatur.
-------------------------	-----------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Oksidasjonsmidler. Sterke syrer. Sterke baser.
----------------------------	--

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen kjente. Se også avsnitt 5.2.
-----------------------------	------------------------------------

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: < 2175 mg/kg Art: Rotte Kommentarer: Gjelder for 1,2-benzisothiasol-3(2H)-on 2634-33-5.
	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: > 2000 mg/kg Art: Rotte Kommentarer: Gjelder for spinosad (CAS 168316-95-8).
	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal Verdi: > 5000 mg/kg Art: Rotte Test referanse: OECD 402 Kommentarer: Gjelder for spinosad (CAS 168316-95-8).

Potensielle akutte effekter

Innånding	Ingen spesielle helsefarer angitt.
-----------	------------------------------------

Hudkontakt	Ingen hudirritasjon forventes. Produktet inneholder en liten mengde allergifremkallende stoff som kan gi allergisk reaksjon hos disponerte personer ved gjentatt kontakt.
Øyekontakt	Kan virke irriterende og kan fremkalle rødhet og svie.
Svelging	Ingen spesielle helsefarer angitt.
Vurdering hudetsende / hudirriterende, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.

Forsinket / repeterende

Allergi	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
STOT – enkelteksponering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
STOT – gjentatt eksponering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

Kreftfremkallende, arvestoffskadelige og reproduksjonstoksiske

Kreftframkallende egenskap	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Arvestoffskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Fosterskadelige egenskaper	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Reproduksjonsskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akutt akvatisk fisk	Verdi: 4,5 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Cyprinus carpio Metode: LC50 Test referanse: Gjelder for spinosad (CAS 168316-95-8).
Akutt akvatisk alge	Verdi: 0,079 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Navicula Metode: EC50 Test referanse: Gjelder for spinosad (CAS 168316-95-8). Kommentarer: 1,2-Benzisotiazol-3(2H)-on CAS-nr.: 2634-33-5 IC50 Alger 72h: 0,15 mg/l (Art: (green algae, Litteraturverdi).
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: > 1 mg/l Testvarighet: 96 timer Art: Daphnia magna Metode: EC50 Test referanse: Gjelder for spinosad (CAS 168316-95-8).
Økotoksisitet	Skadelig for vannlevende organismer. Kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet	Spinosad CAS-nr.: 168316-95-8 – Ikke lett biologisk nedbrytbar.
-----------------------------	---

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Inneholder stoffer med mulighet for bioakkumulering. Spinosad A & D CAS-nr.: 168316-95-8 log Pow 3-5.
---------------------------	---

	1,2-Benzisotiazol-3(2H)-on CAS-nr.: 2634-33-5 Log Pow: 1,3 (litteraturverdi).
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Kommentarer: Spinosad A – BCF 114 Spinosad D – BCF 115

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Produktet er vannløselig og kan spres i vannmiljøet.
Adsorpsjon koeffisient	Verdi: > 5000 Metode: Koc Spinosad CAS-nr.: 168316-95-8.

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	Spinosad CAS-nr.: 168316-95-8 – Ikke PBT stoffer.
vPvB vurderingsresultat	Spinosad CAS-nr.: 168316-95-8 – Ikke vPvB stoffer.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---	---

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikali	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker. I tillegg er avfallstoffsnummer (Norsas) angitt.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: *02 01 08 landbrukskjemisk avfall som inneholder farlige stoffer
NORSAS	7111 Bekjempningsmidler uten kvikksølv

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. UN-nummer

Kommentarer	Ikke farlig i forbindelse med transport under UN, IMO, ADR/RID og IATA/ICAO regler.
-------------	---

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.5. Miljøfarer

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Ikke relevant.
--------------------------	----------------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Ikke relevant.
------------------------------	----------------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer. Forskrift 2008 nr. 516. Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH). FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet. FOR-2014-04-10-548 Forskrift om biocider (biocidforskriften), med senere endringer.
Deklarasjonsnr.	600247

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig til alle som håndterer produktet.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Aquatic Chronic 3; H412;
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H318 Gir alvorlig øyeskade. H400 Meget giftig for liv i vann. H412 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann. H315 Irriterer huden. H302 Farlig ved svelging. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H410 Meget giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.
Brukte forkortelser og akronymer	ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail IMDG: The International Maritime Dangerous Goods Code ICAO-TI: International Civil Aviation Organization - Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air EC50: Den effektive konsentrasjonen av et stoff som fører til 50 % av maksimal respons LC50: Konsentrasjonen av et stoff som dreper 50% av en populasjon på et gitt tidspunkt LC50: Konsentrasjonen av et stoff som dreper 50% av en populasjon på et gitt tidspunkt LD50: Dødelig dose, den dosen som dreper 50% av en populasjon PBT: Persistent,

	Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandør datert: 01.06.2015
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Avsnitt som er endret fra forrige versjon: 1-16
Utarbeidet av	Teknologisk Institutt as v/ Maria Andersen